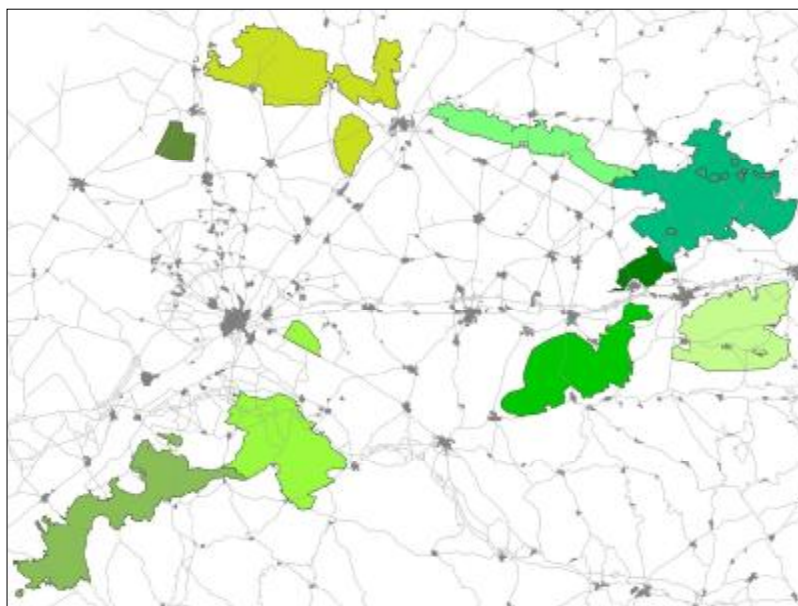

Procés participatiu per elaborar els plans de gestió de les ZEPA de la plana de Lleida

ZEPA dels secans del Segrià i Utxesa

Març de 2010

Pla de gestió de les ZEPA de la plana de Lleida

www.zepasponent.cat

Òrgan promotor

Coordinació

Procés participatiu

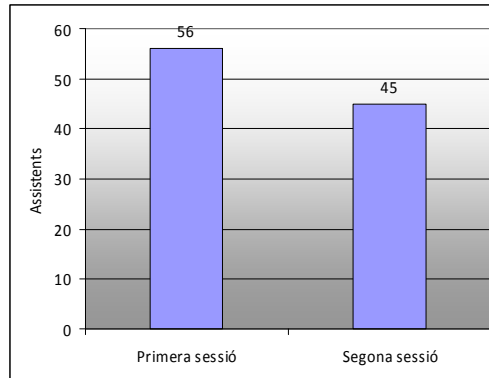

1. Dades sobre els assistents al procés participatiu

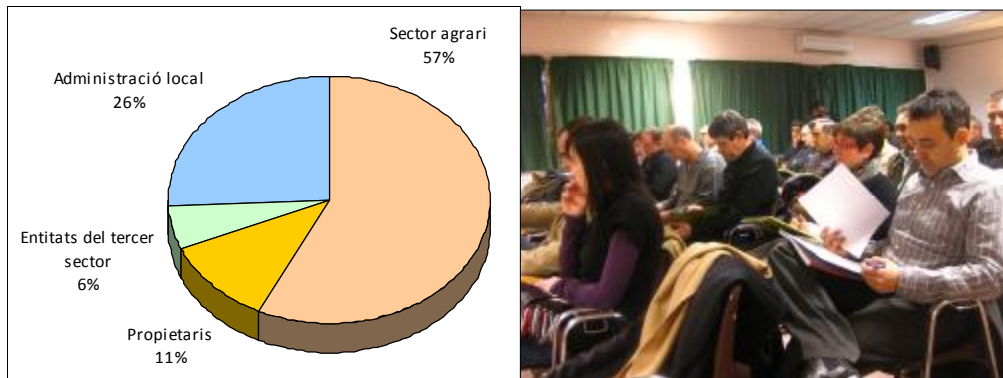
Les sessions de debat de les ZEPA dels Secans del Segrià i Utxesa van tenir lloc al municipi de Serós, els dies 28 de gener i 12 de febrer de 2010, concretament a sala petita del Casal Municipal. En total, hi van assistir 101 persones. La sessió amb més afluència va ser la primera, mentre que a la segona, l'assistència fou lleugerament menor (Figura 1). Un 38 % dels participants de la segona sessió ja havien assistit a la primera.

Figura 1. Assistents a les sessions de debat sobre les ZEPA dels Secans del Segrià i Utxesa

Pel que fa al perfil dels participants, la majoria estaven directament relacionats amb el sector agrari (propietaris particulars o representants de sindicats agraris, col·lectivitats de regants o cooperatives de productors). Una quarta part dels participants representaven administracions locals (ajuntaments de la zona, consells comarcals i la Diputació de Lleida), mentre que un 12% representaven entitats del tercer sector, especialment entitats conservacionistes. També hi assistiren participants del món científic i del món empresarial (Figura 2).¹

Figura 2. Perfil dels participants a les dues sessions de debat sobre les ZEPA dels Secans del Segrià i Utxesa

¹ També van assistir a les sessions membres dels departaments de la Generalitat promotors del procés (DMAH i DAR), així com del Cos d'Agents Rurals. Els primers no van participar al treball en grups, mentre que els darrers sí que ho van fer.

2. Diagnosi de l'espai

Durant la primera sessió de debat, els participants van treballar en la diagnosi de l'espai, debatent els aspectes clau que poden condicionar la gestió de l'espai. Les aportacions s'han agrupat segons tres grans blocs dels plans de gestió, i també s'han distingit aquelles aportacions que tenien a veure amb el procés d'elaboració del pla de gestió:

- Aprofitament agrari
- Patrimoni natural i cultural i recerca
- Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental
- Procés d'elaboració del pla de gestió

Els participants van fer un total de **60 aportacions**, la gran majoria de les quals tenien a veure amb l'aprofitament agrari, mentre que una quarta part feien referència al patrimoni natural i cultural i a la recerca (cap aportació tenia a veure amb el bloc d'altres activitats i divulgació). Dues aportacions també feien referència al procés d'elaboració del pla de gestió (Figura 3).

Figura 3. Aportacions de diagnosi efectuades, segons el bloc del pla de gestió (60 aportacions)

A continuació es recullen les aportacions a la diagnosi conjunta elaborada pels participants. S'agrupen les aportacions segons si tenen signe positiu o negatiu, i també s'indiquen aquelles aportacions que són neutrals.

1. Aprofitament agrari	
Aspectes positius	Aspectes negatius
<ul style="list-style-type: none"> - Terres de gran qualitat agronòmica, millors condicions del territori: fruita de més qualitat i més primerenca. - La fructicultura per al Baix Segrià és millor que l'horta. Oportunitat de renovació - Finques petites familiars (cultura de la propietat) - Territori amb una gran cultura de reg: millor zona de reg de la plana de Lleida - Zona on l'agricultura encara és rica i dinàmica 	<ul style="list-style-type: none"> - No es pot gestionar imposant a la gent del territori - No es pot parlar de compensacions sense pressupost, fitxa financera o autorització de la Unió Europea - No es pot viure de cuidar els ocells. Si la gent marxa, els ocells marxen - Zona amb baixa pluviometria: risc d'incendis - Sense futur no hi haurà joves dedicats a la pagesia - Baixa productivitat en les explotacions de secà - Les compensacions no serveixen de gaire res - Manca d'informació i grans expectatives truncades - Amb la ZEPA, moltes activitats (granges...) no es podran ampliar ni implantar
Aspectes neutrals	
-	

2. Patrimoni natural i cultural i recerca	
Aspectes positius	Aspectes negatius
<p>-A Utxesa la creació d'un Consorci ha estat positiva per a la protecció i pot ser-ho també per a la gestió</p> <p>-A Utxesa la inversió ha estat favorable per a l'ús públic i el lleure</p> <p>- l'EIN i la Reserva natural de fauna salvatge d'Utxesa no ha entrat en conflicte amb els pagesos i no perjudica ningú</p> <p>-La zona és connector natural de les poblacions estèpiques de la Plana de Lleida i de l'Aragó</p> <p>- Les granges són atractives per a les aus ja que aporten alimentació</p> <p>- En aquest àmbit es demostra que el reg i els ocells són compatibles</p> <p>- L'orografia ja facilita hàbitats pels ocells (tossals): "les ZEPA es fan soles"</p>	<p>- A Utxesa, hi ha contradiccions entre la urbanització consolidada i la protecció (el planejament ha "esborrat" urbanitzacions que existeixen)</p> <p>- L'EIN d'Utxesa està mancat de normativa (plans especials de delimitació) i gestió, fet que comporta la degradació i la pèrdua d'espècies</p> <p>- La inexistència de plans d'usos i gestió ha provocat la degradació del medi natural (Aitona i Serós)</p> <p>- Ja hi ha prou vegetació natural al territori</p> <p>- No se sap quants ocells hi ha, ni quins requeriments tenen; únicament tenim hipòtesis</p> <p>- La recerca permetria trobar varietats d'espècies agrícoles més adaptables. Una limitació seria contraproduent</p> <p>- La nova central tèrmica d'Aragó i el nou abocador de Seròs perjudicaran la flora i la fauna de la zona.</p>
Aspectes neutrals	
<p>- No té sentit que aquest espai sigui ZEPA. Algunes persones del territori se senten com "una moneda de canvi": aquest espai no estava determinat com a IBA l'any 1998, i per tant no s'hauria d'haver declarat ZEPA.</p>	
3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental	
Aspectes positius	Aspectes negatius
<p>- Seròs-Baix Segre, és un eix de creixement (carretera): zona d'oportunitats per a la indústria alimentària</p> <p>- Elevat potencial turístic: Aiguabarreig i Montmaneu. Presència d'activitats turístiques que cal potenciar i desenvolupar</p> <p>- Les activitats i les infraestructures existents poden ser una oportunitat per a la promoció de les ZEPA</p> <p>- Presència d'indústries d'apicultura</p> <p>- Presència d'exploracions ramaderes que cal regular</p>	<p>- Els camins no estan preparats per al turisme</p> <p>- Disminució dels ingressos per als ajuntaments</p>
Aspectes neutrals	
-	

3. Propostes d'actuacions recollides en tot el procés participatiu

Entre la primera i la segona sessió, l'equip de participació va recollir totes les propostes d'objectius i actuacions que es van formular per al pla de gestió. Les propostes van arribar de diverses fonts:

- Grups de treball de la primera sessió de debat
- Qüestionaris individuals lliurats durant la primera sessió
- Aportacions a la bústia web del procés (correu electrònic)

Un cop recollides, les propostes es van sintetitzar (cas que tinguessin redactats similars les unes amb les altres) i es van estructurar segons blocs per tal de facilitar el debat.

Per a la ZEPA dels Secans del Segrià i Utxesa, es van comptabilitzar **26 propostes**, de les quals quasi la meitat es podien incorporar directament al debat que va tenir lloc durant la segona sessió, 7 van ser matisades per l'equip redactor i només 3 van restar fora del debat, condicionades al que establissin altres normatives, així com la Declaració d'Impacte Ambiental del projecte del sistema del Canal Segarra-Garrigues (Figura 4).

Figura 4. Propostes que s'incorporen al debat sobre el pla de gestió a les ZEPA dels Secans del Segrià i Utxesa (26 propostes)

3.1. Propostes directament incorporables al pla de gestió

A continuació es recullen totes aquelles propostes que, tal com van ser formulades en el procés participatiu, podien encaixar bé en el marc del pla de gestió. Això, però, no significa que totes aquestes propostes siguin incorporades directament, ja que els treballs del pla de gestió hauran de concretar i desenvolupar el seu contingut.

1. Aprofitament agrari

- Repartir l'aigua per fer conreus més primerencs
- Regular l'ús de pesticides dins la zona ZEPA
- Assegurar una compensació o una expropiació justa (a preu d'autopista), adequada per al pagès
- No desapropiar les infraestructures ja creades (com la canonada ja començada a la zona)
- Promoure explotacions agràries ecològiques viables que disposin d'un reg eficient
- Potenciar mesures de reg localitzat per als cultius de fruita de pinyol (albercoquers, presseguers, etc.), amb una agricultura no agressiva amb l'entorn (producció integrada)

2. Patrimoni natural i cultural i recerca

- Desenvolupar estudis per compatibilitzar una agricultura rendible amb l'existència de les aus
- Garantir la participació de les administracions locals i els particulars en el control de la ZEPA
- No desfer els marges de més de 2 metres
- Investigar nous cultius i noves espècies productives
- Fer una vigilància per evitar "grans" moviments de terra
- Fer un seguiment de les aus al territori amb els observadors de la zona, per valorar l'èxit de la protecció que significa la ZEPA

3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental

- Aprofitar el coneixement de la població local per crear rutes culturals, combinant amb els serveis que pot oferir el territori
- Fer arribar informació solvent a la societat sobre l'assoliment dels objectius fixats
- Condicionar i millorar la xarxa de camins i els accessos a les finques per tot tipus d'usos
- Fomentar que la ZEPA signifiqui un valor per a les activitats del territori

3.2. Propostes incorporables al pla de gestió, amb matisos de l'equip redactor

A continuació es presenten propostes derivades del procés de participació, que han estat matisades per l'equip redactor dels plans de gestió, per tal d'augmentar la concreció i adequació de les afirmacions al contingut del pla de gestió. Els matisos de l'equip redactor s'indiquen amb un color distingit. No van haver matisos per a les propostes del bloc de patrimoni natural i cultural i recerca.

1. Aprofitament agrari

- Promoure i **millorar agronòmicament** el cultiu de llenyosos històrics (ametllers, oliveres, etc.)

- Deixar espais improductius dins de la ZEPA, que són impracticables per fer agricultura viable econòmicament, i permetre el reg localitzat en les zones aprofitables [amb els condicionants que estableixi la Declaració d'Impacte Ambiental](#)
- Permetre la implantació de sistemes de reg eficients i específics per cada cultiu, amb dotacions d'aigua adequades i flexibles [segons tecnologies de reg deficitari i el que estableixi la Declaració d'Impacte Ambiental](#)

3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental

- Compatibilitzar la gestió de la ZEPA amb la ramaderia [segons la normativa sectorial de vulnerabilitat als nitrats i les normes urbanístiques](#), i les indústries agroalimentàries, [segons el determinat pel Pla Territorial de Ponent](#).
- [Adoptar](#) mesures que puguin [fomentar](#) el desenvolupament econòmic de la zona.
- Permetre la implantació d'indústries de transformació agrària i de producció d'energies renovables [condicionat al règim del sòl ZEPA \(sòl no urbanitzable d'especial protecció\) i el que determini en consonància el Pla Territorial de Ponent](#)

3.3. Propostes condicionades a normatives o a la DIA del Segarra-Garrigues

Algunes de les propostes que es van recollir en les sessions de debat, o per altres vies, no tenien un bon encaix en el pla de gestió, bé perquè estaven condicionades al que establissin altres normatives, bé perquè la Declaració d'Impacte Ambiental del Canal Segarra-Garrigues condicionava el marge de maniobra del pla de gestió.

En el cas de la ZEPA dels Secans del Segrià i Utxesa, les propostes condicionades són les següents:

- Tenir una dotació d'aigua per regar totalment – reg de transformació (6.500 m³/ha any)
- Permetre cultivar espècies de fructicultura i cultius diversificats (mosaic de conreus), i si es limiten els cultius autoritzats, cal justificar perquè i en què perjudiquen
- Fer arribar aigua a totes les parcel·les de la ZEPA

3.4. Propostes addicionals a les derivades del procés participatiu

A continuació es recullen propostes provinents dels treballs del pla de gestió, de les directrius de 2006 i del Programa de conservació dels hàbitats i les aus estèpiques elaborat pel DMAH l'any 2005. Aquestes propostes també van entrar a discussió durant la segona sessió, i tenien a veure, sobretot, amb el patrimoni i la divulgació ambiental.

1. Aprofitament agrari

- Promoure estudis específics amb diferents marcs de plantació, varietats i dotacions de reg deficitari sobre competitivitat de conreus arboris i compatibilitat amb els valors ambientals

2. Patrimoni natural i cultural i recerca

- Aprofundir en el coneixement botànic dels salats de la vora dels embassaments i establir mesures de protecció
- Implementar mesures concretes en els sectors clau per afavorir l'hàbitat de la xurra
- Restaurar sectors degradats del tossal de Carrassumada i altres tossals i erms no conreats
- Donar suport a les àrees privades de caça per modernitzar la seva gestió fent-la compatible amb les poblacions d'aus rapinyaires
- Recuperar les cabanes agrícoles
- Comprar terrenys per a la recuperació de la vegetació natural d'erms
- Recuperar basses d'abeurar el ramat
- Estudiar els paràmetres ecològics més importants que determinen la importància ornitològica de l'embassament d'Utxesa
- Aprofundir en el coneixement del funcionament hidrològic i de qualitat de l'aigua de l'embassament d'Utxesa i altres propers
- Conservar l'embassament d'Utxesa i el pantà de Simó (millorar la qualitat de l'aigua i dels entorns, com els boscos de ribera dels seus marges)
- Assegurar el sanejament dels abocaments d'aigües residuals que rep l'embassament d'Utxesa (urbanitzacions Torres de Segre i Aitona, i pobles de l'interior)

3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental

- Restaurar l'entorn de l'ermita de Carrassumada i convertir-la en un mirador paisatgístic
- Restaurar l'entorn del castell de Sarroca i convertir-lo en un mirador paisatgístic
- Posar en valor el gran atractiu paisatgístic dels Tossals de Montmeneu
- Inventariar les construccions agrícoles tradicionals (i els seus arbres d'interès acompanyants), donar suport per la seva conservació i utilitzar-les com a fil conductor de rutes d'interpretació del paisatge, el patrimoni natural (avifauna, flora) i cultural
- Donar suport al Consorci d'Utxesa per les seves actuacions
- Crear centres d'interpretació integrals sobre medi natural, paisatge, elements culturals i aprofitaments tradicionals (pràctiques del secà tradicional, ramaderia extensiva, pràctiques del regadiu tradicional, tipus de conreus, aprofitament hidroelèctric i història del canal de Seròs...)
- Buscar sinèrgies amb el Camí Natural del Riu unint la zona ZEPA amb l'Aiguabarreig Segre-Cinca aigües avall i Aiguamolls de Rufeà – la Mitjana aigües amunt
- Regular i potenciar la ramaderia extensiva a la zona

4. Síntesi de les propostes, prioritzades a la segona sessió de debat

A continuació s'exposen els resultats de la priorització i el debat de les propostes recollides durant el procés.

En primer terme, amb el símbol (!) s'indica si es considera que la proposta, tal com està redactada, implicarà una participació activa de la població local. Aquelles propostes que, per tal de dur-se a terme, requereixen una implicació important de la població, són crítiques i cal valorar-ne el suport que generen, ja que això en permetrà preveure'n el seu èxit futur.

També s'indica el grau de suport de cada proposta amb un gràfic que recull el percentatge de respostes corresponents als quatre valors amb els quals els participants podien qualificar les propostes:

Codi	Valoració
	0 En desacord
	1 Poc important
	2 Força important
	3 Molt important

També es valora la mitjana (x) de valoracions que va rebre cada proposta. El valor resultant és el que marca l'ordre amb el qual es presenten les propostes (de millor a pitjor valorades).

Totes les propostes sotmeses a debat van rebre, en general, una valoració positiva pels participants. S'han detectat 15 propostes que requereixen una implicació important de la població (marcades amb (!) a la taula). D'aquestes, són especialment rellevants aquelles que van rebre una valoració més elevada:

- Deixar espais improductius dins de la ZEPA, que són impracticables per fer agricultura viable econòmicament, i permetre el reg localitzat en les zones aprofitables amb els condicionants que estableixi la Declaració d'Impacte Ambiental (x=2,5)
- Assegurar una compensació o una expropiació justa (a preu d'autopista), adequada per al pagès (x=2,4)
- Potenciar mesures de reg localitzat per als cultius de fruita de pinyol (albercoquers, presseguers, etc.), amb una agricultura no agressiva amb l'entorn (producció integrada) (x=2,3)

Una de les propostes va rebre una valoració força negativa, en contrast amb la resta de propostes:

- Regular l'ús de pesticides dins la zona ZEPA (x=1,1)

Al darrere de les taules, també es recullen els matisos i altres propostes que van realitzar els participants, així com el recull de les propostes més ben valorades dins de cada grup. Algunes d'aquestes propostes es feien a partir de les propostes presentades en els qüestionaris de valoració individual, però altres propostes eren formulades pel grup a partir d'un debat espontani.

1. Aprofitament agrari		(0=en desacord; 3=molt important)					
PROPOSTES A DEBAT	$\bar{X}$	0%	20%	40%	60%	80%	100%
Deixar espais improductius dins de la ZEPA, que són impracticables per fer agricultura viable econòmicament, i permetre el reg localitzat en les zones aprofitables amb els condicionants que estableixi la Declaració d'Impacte Ambiental	!	2,5					
Assegurar una compensació o una expropiació justa (a preu d'autopista), adequada per al pagès	!	2,4					
No desapropiar les infraestructures ja creades (com la canonada ja començada a la zona)		2,4					
Potenciar mesures de reg localitzat per als cultius de fruita de pinyol (albercoquers, presseguers, etc.), amb una agricultura no agressiva amb l'entorn (producció integrada)	!	2,3					
Permetre la implantació d'indústries de transformació agrària i de producció d'energies renovables condicionat al règim del sòl ZEPA (sòl no urbanitzable d'especial protecció) i el que determini en consonància el Pla Territorial de Ponent		2,3					
Compatibilitzar la gestió de la ZEPA amb la ramaderia segons la normativa sectorial de vulnerabilitat als nitrats i les normes urbanístiques, i les indústries agroalimentàries, segons el determinat pel Pla Territorial de Ponent.		2,1					
Promoure i millorar agronòmicament el cultiu de llenyosos històrics (ametllers, oliveres, etc.) ¹	!	2,1					
Permetre la implantació de sistemes de reg eficients i específics per cada cultiu, amb dotacions d'aigua adequades i flexibles segons tecnologies de reg deficitari i el que estableixi la Declaració d'Impacte Ambiental		2,1					
Promoure explotacions agràries ecològiques viables que disposin d'un reg eficient	!	2,1					
Mantenir les zones naturals com ara els tossals i les petites zones boscoses per fer de reservoris per les aus i no modificar els marges que quedin dins les zones de cultiu	!	2					
Repartir l'aigua per fer conreus més primerencs		1,8					
Promoure estudis específics amb diferents marcs de plantació, varietats i dotacions de reg deficitari sobre competitivitat de conreus arboris i compatibilitat amb els valors ambientals		1,7					
Regular l'ús de pesticides dins la zona ZEPA		1,1					

Propostes matisades pels participants

¹ Promoure i millorar agronòmicament el cultiu de llenyosos històrics (ametllers, oliveres, etc.) i cultiu de fruiters.

Noves propostes

- Servir d'aigua totes les finques
- Permetre conrear tot tipus de cultius, sense limitacions. No prohibir cultivar certes espècies segons què hi havia plantat històricament a la finca.
- Dotacions de reg flexibles adients a la millora de els aus i de les explotacions agràries
- El reg per goteig no és invasiu, i utilitza l'aigua justa (també reg enterrat)

Propostes prioritzades en el treball en grup

Estudiar la compatibilització de l'agricultura amb la conservació, amb proves

Fer proves reals, i no estudis teòrics de recerca.

Assegurar que la gent del territori participi en les decisions sobre les mesures agronòmiques a implantar

La veu del territori ha de ser escoltada i tinguda en compte, sigui quin sigui l'òrgan de gestió que es creï, i sobretot en relació amb les accions que impliquin la pagesia.

Establir dotacions de reg flexibles adaptades a les condicions de cada espai

Les dotacions d'aigua flexibles permeten compatibilitzar natura i agricultura amb riquesa i diversitat. Estudiar, zona per zona, quina dotació de reg permetria la compatibilització del regadiu amb les espècies que es troben en cada lloc.. Tant pel que fa als conreus herbacis com als llenyosos. L'equilibri entre natura i reg és possible si les dotacions són flexibles.

Contemplar l'apicultura en la gestió de les ZEPA

La ZEPA ha de significar un reforç per a l'apicultura, i no una limitació

Permetre i no posar impediments a la indústria agroalimentària lligada a l'activitat agrària en zona ZEPA

Promoure alternatives econòmiques a l'agricultura, però que estiguin vinculades a la vocació agrària del territori.

Habilitar una presa d'aigua per poder regar a totes les finques, independentment de la limitació al reg que s'estableixi

Habilitar el reg, encara que no es pugui regar a curt termini, per si més endavant canvien les condicions i tingués sentit regar. Fer la instal·lació més endavant serà més complicat.

Garantir la lliure elecció de cultiu segons els interessos del pagès, per tal que pugui adaptar-se al mercat

Aquesta mesura permetria adaptar-se al mercat, garantir el sanejament de les produccions, i garantir la rendibilitat de les explotacions agràries

Com a últim recurs, compensar adequadament les limitacions

Tant si la limitació ve donada per la impossibilitat de regar o de realitzar altres activitats a les finques.

Executar les ecoconcentracions i arranjar els camins i accessos a les explotacions

Dur a terme concentracions parcel·làries que tinguin en compte criteris de conservació del patrimoni (que es respectin camins històrics, construccions de pedra seca, marges...). Això permetria optimitzar recursos i facilitar la gestió, a més d'altres avantatges que significa la concentració parcel·lària.

Promoure la recerca de noves espècies per a l'activitat agrària

La investigació d'aquestes espècies s'ha de donar d'acord amb les propostes del pla de gestió per tal d'evitar limitacions que puguin introduir altres propostes.

2. Patrimoni natural i cultural i recerca		(0=en desacord; 3=molt important)						
PROPOSTES A DEBAT	- X	<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ■ 0 ■ 1 ■ 2 ■ 3 </div>						
		0%	20%	40%	60%	80%	100%	
Desenvolupar estudis per compatibilitzar una agricultura rendible amb l'existència de les aus		2,5						
Conservar l'embassament d'Utxesa i el pantà de Simó (millorar la qualitat de l'aigua i dels entorns, com els boscos de ribera dels seus marges)		2,4						
Comprar terrenys per a la recuperació de la vegetació natural d'erms		2,2						
Investigar nous cultius i noves espècies productives		2,1						
Assegurar el sanejament dels abocaments d'aigües residuals que rep l'embassament d'Utxesa (urbanitzacions Torres de Segre i Aitona, i pobles de l'interior)		2,1						
Garantir la participació de les administracions locals i els particulars en el control de la ZEPA	!	2,1						
Estudiar els paràmetres ecològics més importants que determinen la importància ornitològica de l'embassament d'Utxesa		2						
Recuperar les cabanes agrícoles	!	2						
Fer un seguiment de les aus al territori amb els observadors de la zona, per valorar l'èxit de la protecció que significa la ZEPA	!	1,9						
Recuperar basses d'abeurar el ramat		1,9						
Aprofundir en el coneixement del funcionament hidrològic i de qualitat de l'aigua de l'embassament d'Utxesa i altres propers		1,8						
Donar suport a les àrees privades de caça per modernitzar la seva gestió fent-la compatible amb les poblacions d'aus rapinyaires	!	1,8						
Regular i potenciar la ramaderia extensiva a la zona		1,8						
Aprofundir en el coneixement botànic dels salats de la vora dels embassaments i establir mesures de protecció		1,6						
Fer una vigilància per evitar "grans" moviments de terra		1,5						
Restaurar sectors degradats del tossal de Carrassumada i altres tossals i erms no conreats		1,5						
No desfer els marges de més de 2 metres	!	1,3						
Implementar mesures concretes en els sectors clau per afavorir l'hàbitat de la xurra		1,3						

Propostes matisades pels participants

No s'han fet matisos

Noves propostes

- Calen uns contractes amb els pagesos que garanteixin la conservació de les aus i per això calen recursos

Propostes prioritzades en el treball en grup

Garantir la participació dels pagesos en els estudis que es desenvolupin

Sobretot en els estudis ornitològics, ja que els pagesos són els que es coneixen millor el territori i aquests estudis condicionaran la viabilitat de determinades activitats en la ZEPA.

Desenvolupar estudis per compatibilitzar una agricultura rendible amb la conservació de les aus

Aquesta proposta hauria de ser fonamental per construir a sobre les altres actuacions.

Garantir la participació del territori en la gestió

Sense la participació dels pagesos no es podran portar a terme les actuacions del pla de gestió.

3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental		(0=en desacord; 3=molt important)						
PROPOSTES A DEBAT		X	0%	20%	40%	60%	80%	100%
Fer arribar informació solvent a la societat sobre l'assoliment dels objectius fixats		2,6						
Condicionar i millorar la xarxa de camins i els accessos a les finques per tot tipus d'usos		2,5						
Fomentar que la ZEPA signifiqui un valor per a les activitats del territori		2,2						
Posar en valor el gran atractiu paisatgístic dels Tossals de Montmeneu		2,2						
Aprofitar el coneixement de la població local per crear rutes culturals, combinant amb els serveis que pot oferir el territori	!	2,1						
Crear centres d'interpretació integrals sobre medi natural, paisatge, elements culturals i aprofitaments tradicionals (pràctiques del secà tradicional, ramaderia extensiva, pràctiques del regadiu tradicional, tipus de conreus, aprofitament hidroelèctric i història del canal de Seròs...)	!	2,1						
Inventariar les construccions agrícoles tradicionals (i els seus arbres d'interès acompanyants), donar suport per la seva conservació i utilitzar-les com a fil conductor de rutes d'interpretació del paisatge, el patrimoni natural (avifauna, flora) i cultural	!	2,1						
Adoptar mesures que puguin fomentar el desenvolupament econòmic de la zona		2,1						
Buscar sinèrgies amb el Camí Natural del Riu unint la zona ZEPA amb l'Aiguabarreig Segre-Cinca aigües avall i Aiguamolls de Rufeà – la Mitjana aigües amunt		1,9						
Restaurar l'entorn de l'ermita de Carrassumada i convertir-la en un mirador paisatgístic		1,8						
Restaurar l'entorn del castell de Sarroca i convertir-lo en un mirador paisatgístic		1,7						
Donar suport al Consorci d'Utxesa per les seves actuacions	!	1,7						

Propostes matisades pels participants

No s'han fet matisos

Noves propostes

No s'han fet propostes addicionals

Propostes prioritzades en el treball en grup

* Els grups que tractaven els blocs 2 i 3 van treballar conjuntament. Els resultats són per tant els del bloc 2.